

פרוטוקול מס' 44/ד

מישיבת ועדת הפנים, שהתקיימה ביום א', 2.8.59,
בשעה 10.30.

נכח:

- י. חברי הוועדה:
- י. ריפתיך - היו"ר
- ע. דגני
- ר. הקטין
- ח. לנדאו
- ח. צדוק
- י. רוקח
- י. שופמן

מוזמנים:

- מר גילברסטון - נציג תעודת האזנים
- מר רוטנברג - נציג משרד הפנים
- מר גלאס - נציג משרד המשפטים

סדר-היום:

- א. חוק שירותי הנבאות;
- ב. חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 16).

=====

א. חוק שירותי הנבאות

מר גילברסטון:

בישיבה האחרונה הוחלט שאם כי רוב סעיפי החוק
 יכנסו לתקפה עם פרסום החוק ברשומות, הרי מספר
 סעיפים יכנסו לתוקף רק ב-1 באפריל. אולם אם, כפי שנקבע, הסעיפים
 10,9 ו-16 יכנסו לתקפה רק ב-1 באפריל, אי-אפשר יהיה להבין תקציב
 לשנת הכספים הקרובה. לכן מציעים אנו שסעיף 41 לחוק, הקובע תחולה
 מ-1 באפריל, לא יחול על סעיפים 10,9 ו-16.

החלטה

הסעיפים 9, 10 ו-16 יוצאו מתחולת
סעיף 41.

ב. חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 16)

סעיף 1

ח. לנדאו:

הואיל והשר יכול לקבוע בצו כללי באחוזים את
 הסכום המכסימלי אותו אפשר להעביר מפרק לפרק
 ללא אישור הממונה על המחוז, מדוע יש צורך בסעיף קטן (ב) המעורר רושם
 כאילו עשוי השר לנהוג אחרת לגבי העיריות השונות?

מר רוטנברג:

כדי למנוע רושם כזה נאמר בסעיף קטן (ב):
"בשים לב לגודל התקציב בלבד".

ח. לנדאו:

אני משאיר לעצמי את הזכות להסתייג מסעיף זה.

סעיף 2

י. רוקח: לדעתי אין צורך בסעיף 92(1)(ב). אם הסכום הדרוש לביצוע החוזה נכלל בתקציב המאושר, אין צורך אף בהחלטת המועצה, כי ראש העיר יכול להוציא את הכסף הזה.

ח. לנדאו: אני סבור שבסעיפים אלה יש ליקויים רבים מבחינת הנוהל הציבורי הטוב.

קודם כל סבור אני שאין ראש העיר צריך לחתום על חוזים ללא החלטת המועצה, אף שההוצאה הכרוכה בכך נמצאת בתקציב המאושר. אני מציע שכל חוזה יהיה מותנה בהחלטת המועצה, לפני חתימתו.

סעיף 92(1)(ג) אינו ברור לי. האם הכוונה היא ששר הפנים יוציא צו לכל חוזה?

מדוע בסעיף 93, הדן במתן זכיון או מונופול, אין צורך בהחלטת המועצה?

בסעיף 94(1) מציע אני לומר: על פי מכרז פומבי. מבקר המדינה התריע לא פעם נגד מכרזים סודיים.

כן מציע אני למחוק את סעיף 94(2). אם הצעה זו לא תתקבל, אציע לקבוע את הסכום המכסימלי בו אפשר לבצע עבודות ללא מכרז. כן אציע שתקנות שר הפנים יחייבו טעונות אישור ועדת הפנים.

י. רוקח: אני רואה את המטרה כיטוד לעבודת עירייה. לדעתי, תפקידה של רשות מקומית הוא לאסוף קרקעות ולא למכור אותן. אבל מכיוון שרשות מקומית גם מוכרת קרקעות, אני מציע כי חובת מכרז תחול גם על מכירת קרקעות או מבנים על-ידי רשות מקומית או החכרתן.

כן מציע אני לקבוע בסעיף 94(2) את הסכום המכסימלי בו אפשר יהיה להתקשר בחוזה ללא מכרז. אני מציע לקבוע את המכסימום בגבולות 500 - 1000 ל"י.

מר גלאס: נתבקשתי למטור אינפורמציה על התזכיר שהוגש על-ידי עיריית תל-אביב, והכולל הצעות תיקונים להצעת חוק זו. אביא לחשומת-לב הוועדה רק את ההצעות הנוגעות להצעת החוק שלפנינו.

עיריית תל-אביב מציעה שבמקום צו שר הפנים לפי סעיף 92(1)(ג) ייקבע בחוק מכתן ברור, כגון אחוז מסויים מהתקציב הכולל. כך למשל יוכל ראש העירייה להתקשר בחוזה בשטח העירייה אם ההוצאה הכספית הכרוכה בו לא עלתה על 0.1% מתקציב העירייה. לעיריית תל-אביב נראה שמן ההכרח לקבוע מינימום מסויים בו יוכל ראש העירייה להתקשר בחוזה ללא מכרז וללא סייגים אחרים, כמובן במסגרת התקציב המאושר. כן מציעה עיריית תל-אביב שהתקשרות בחוזה שכירות לתקופה קצרה תהיה בסמכותו הבלעדית של ראש העירייה.

הערות אלו חתומות בידי ראש עיריית תל-אביב.

היו"ר י. ריפתי: אם כתוב שראש העירייה רשאי להתקשר בחוזה, האם תוכל העירייה להסמיק משהו אחר לעשות זאת?

מר סילברסטון: אם יש לראש העירייה ממלא-מקום כללי, הוא יוכל להשתמש גם בסמכות זו.

היו"ר י. ריפתי: אני מניח שגם הממשלה וגם ועדת המשנה שדנה בהצעת החוק - דנה בכובד ראש. כן מניח אני שהנוסח המונח לפנינו הוא מוטטטט על-ידי ועדת המשנה והממשלה. אני מציע לראות נוסח זה כנוסח של רוב הוועדה. חברים המסתייגים מנוסח זה יגישו הסתייגותם למליאת הכנסת. אין כל אפשרות לנהוג אחרת.

לעצם העניין, אני מסכים להצעת חה"כ לנדאו, שכל חוזה צריך להיות טעון אישור המועצה וכן תומך אני בסייגים אחרים.

ר. הקטיין: אינני חושבת שאפשר לקבל את ההצעה הפרוצדורלית של היו"ר. מטרת הדיונים היא לשכנע את החברים. בחלק מן ההצעות המונחות לפנינו אין רוב, משום שגם אני מוכנה להצטרף להצעת חה"כ לנדאו לעריכת מכרזים פומביים.

היו"ר י. ריפתין: אני דואג להנהלה עניני העיריה. לפי סעיף 52 יוכל ראש העיריה למסור את סמכויותיו לכל פקיד של העיריה, כמובן באישור המועצה.

ח. צדוק: מר סילברסטון צודק. תוך כדי אישור סעיף 92 איננו יכולים לשנות את השיטה המונחת ביסוד החוק כולו. אם סעיף זה אינו מוסכם על דעת כולם והיו"ר אינו מוותר על הסתייגותו, אני מציע למחוק אותו מהצעת החוק.

ח. לנדאו: אינני חושב שלא יכולה להיות הסתייגות לחוק זה.

היו"ר י. ריפתין: אני מוותר על ההנמקה ואני מסכים שח"כ צדוק יסביר את הסתייגותי.

ה ח ל ט ה

בסעיף 92(1)(ג), בסיפא, ייאמר:
שקבעה המועצה באישור שר הפנים
לענין זה.

ח. לנדאו: בסעיף 93 אפי' יוחזה להוסיף גם את אישור המועצה.

ה ח ל ט ה

בסעיף 93 יווספו המלים: אישור המועצה.

ח. לנדאו: בסעיף 94(1) אפי' יוחזה לכתוב: מכרז פומבי.

בסעיף 94(2) מציע אפי' שהתקנות יותקנו על ידי שר הפנים באישור ועדת הפנים של הכנסת.

מר רוטנברג: אם תחנה תוכנת מכרז פומבי, פירוש הדבר שעל קניית כל עפרון יאטרונו להודיע בעתון.

אני מוכרח להתנגד לאישור התקנות על ידי ועדת הפנים אך אני מתחייב למסור לוועדה אינפורמציה על התקנות כאשר יוחנו.

אני מוכן לקבל את הצעת ח"כ רוקח ביחס להטלת החובה של מכרז גם על מכירת נכסים.

ח. צדוק: אני מקבל את הדירוג של חוזים שנעשו על יסוד מכרז פומבי, על יסוד מכרז לא-פומבי או ללא מכרז כלל.

ביחס לאישור התקנות על ידי ועדת הפנים, אני סבור שמבחינה תחיקתית מוטב שלא נסבך את ועדת הפנים בסוגיה זו.

י. רוקח: אני מציע לומר: "...סוגים של חוזים בעלי אופי מיוחד".

ח. לנדאו: אני מציע לומר בסיפא: "סוגים של חוזים כאמור שבהם רשאית העיריה להתקשר ללא מכרז פומבי או ללא

מכרז בכלל".

היו"ר י. ריפתין: אבקש את מר רוטנברג למסור לשר הפנים שחלק מחברי הוועדה היו רואים בעין יפה אישור התקנות לפי סעיף על ידי ועדת הפנים. אם שר הפנים לא יתנגד לזה, נקבל זאת כעמדה מוסכמת; אם שר הפנים לא יסכים - לא תהיה הסתייגות מצד אותם חברי הוועדה.

ח. לנדאו: אני חושב שתיקון זה הכרחי לאו המציאות. לכן ארשום לי הסתייגות גם אם שר הפנים לא יסכים להצעתו.

היו"ר י. ריפתין:

אם כן, אני מבטל את הצעתו.

מר רוטנברג:

כאשר חה"כ לגדאו הציג את הצעותיו ביחס לחוזים, הוא ראה לנגד עיניו חוזים בסכומים של מיליוני אבל עדיין מזמינה גם ציוד משרדי בסך 10 ל"י, ואף זהו חוזה. גם כיום ישנה בחוק הוראה שחוזה עד סכום מסויים שאושר על ידי שר הפנים אינו טעון אישור המועצה.

אחזנו רוצים לפשט את הפרוצדורה. ברור שאין הכוון לחוזים הכרוכים בהוצאות גדולות. לגבי עיריית תל-אביב נקבע שחוזה עבודה בסכום עד ל-5000 ל"י יכול להעשות ללא מכרז. אני חושב שנוהג זה יכול להמשך. אבל כל חוזה הכרוך בהוצאה של למעלה מ-10 ל"י חייב לקבל את אישור המועצה. אנו מציעים שחוזים כאלה אפשר יהיה לעשות ללא החלטת המועצה.

אני מוכן לקבל את הצעת חה"כ רוקח שחובת מכרז תחול גם על מכירת טובין ונכסי דלא ניידים.

ח. צדוק:

אני מציע לכלול בחוק זה רק סעיפים שאינם שנויים במחלוקת. התייעצתי עם יו"ר הכנסת ודעתו היא שאת החוק הזה, שהוא רק חלק מחוק מקיף יותר, אפשר להביא לקריאה שניה ושלישית ללא כל פרוצדורה מוקדמת, תוך כדי הודעה שזהו חלק מהחוק שהוגש לקריאה ראשונה.

מר גלאס:

סעיף 92(1)(ב) אריך לטפס את אלה הדואגים לריבו המועצה. מועצה אחראית ופעילה יכולה להגביל את סמכויותיו של ראש העיר בכללים המורשים למדי.

היו"ר י. ריפתין:

אבל יתכן שקראש העיר יהיה עמוס עבודה והוא ימסר לאחר את הסמכות לחתום על חוזים מסויימים.

מר גלאס:

הבעיה של אצילת סמכויות או פעולה בשם ראש העיר הוסדרה בסעיף 52 לפקודת העיריות.

היו"ר י. ריפתין:

אני מציע לכתוב בסעיף 92(1): ראיש העיריה או מ שהוסמך לכך על ידי המועצה.

אני מוכן להסכים לכך שחוזים בסכומים קטנים ייעשו על ידי החלטה העירייה, או שייקבע לפחות גג כספי על ידי המועצה ובאישור שר הפנים.

ח. צדוק:

אני מציע לכתוב בסעיף 92(1)(ג): שקבעה המועצה באישור שר הפנים.

אני סבור שבעיית הסגנים לראש העיריה, שדיבר עליה היו"ר, אינה נוגעת לחוק זה.

היו"ר י. ריפתין:

אין זה כלל מובן מאליו שחלוקת התפקידים בעיריה תחייב שרק ראש העיריה יהיה ממונה על חתימת חוזים. אינני סבור שסמכות זו ניתנת מראש רק לראש העיריה. אני מציע שהמועצה תוכל להסמיק גם מישהו אחר לתפקיד זה.

מר רוטנברג:

בניגוד לדעת ראש העיריה?

היו"ר י. ריפתין:

אין זה מעניין אותי. אני אומר שבסמכות זו יוכל להשתמש ראש העיר או מישהו אחר שסמכות זו נמסרה לו על ידי המועצה.

י. רוקח:

הסדר כזה עלול לפלג את העיריות. כדי למנוע מחלוקת בעיריות יש לחשאיך את ההחלטה בידי ראש העיריה. אם ירצה בכך, יחליט הוא על מסירת הסמכות לידי סגנו.

מר סילברסטון:

בסעיף 59 נאמר שראש העיריה אחראי לביצוע החלטת המועצה. בסעיף 52 נאמר שראש העיריה יכול, באי המועצה, להעביר סמכויותיו לאחר. הואיל וישנו סעיף כללי הקובע מי הוא בעל הסמכות המבצעת, אינני מציע שכל סעיף המעניק סמכות לפרט מיהו הסמכות המבצעת.

ח. צדוק: לא אטפים לאישור התקנות על ידי ועדת הפנים, גם אם שר הפנים יסכים לכך. אם בסעיף זה יש חילוקי דעות - לא נכלול אותו בחוק.

ה ח ל ט ה

סעיף 94(1) ינוסח:

"לא תתקשר עיריה בחוזה להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי".

ח. לנדאו:

מאחר והוחלט לא לכלול בחוק זה סעיפים השנויים במחלוקת, אוותר על אישור התקנות על ידי ועדת הפנים, בתנאי כי מי שיביא את הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית יודיע שאמנם הוצעה בוועדה הצעה כאמור, אך לא נרשמה הסתייגות. אבל הוועדה דנה במטריה זו והדבר יבוא על תיקונו בהודמנות הראשונה.

היו"ר י. ריפתין: לזאת אני מסכים.

ה ח ל ט ה

בסעיף 94(2), בה"ח, ינוסח: "ללא מכרז פומבי".

סעיף 3

מר גלאס:

הממשלה הייתה בדעה שהחוקים הוא ירושה מימי הבריטיות. אין העדר הוואם ממילכות מיוחדות עלול היה לחכשל את העיריה, כי הוא עלול היה לשחרר את הצד השני ממילוי החוזה. החוקים חוצים מהמסורת הבריטית שאינה מורשת אצלנו. היות והחוק הישראלי אינו מבטיח בין חוזה שהוטבע עליו חותם לבין חוזה ללא חותם, הציעה הממשלה לבטל את חובת החותם.

יחד עם זאת נקבע בסעיף 95 שבהצעת החוק כי האנשים החתומים על החוזה צריכים לציין שהם חתומים על החוזה בשם העיריה ולא בשם חם.

היו"ר י. ריפתין:

אנינני חושב שוועדת הפנים יכולה לפסוק בענין החוקים, ללא חובת דעתה של וועדת החוקה, חוק ומשפט. אם ההוראה המבטלת את חובת החותם היא כללית, יציע שר המשפטים הוראה כללית לגבי חוזים מסוג זה.

מר גלאס:

היועץ המשפטי לממשלה הציע זאת.

ח. צדוק:

כפי שידוע לי, ההצעה באה להחאים את החוק למציאות. אף כי כתוב שכל התחייבות וכל מסמך מטעם העיריה צריכים להיות מוחתמים בחותם, אין מקפידים על הוראה זו, והשימוש בחותם הוא רק במקרה של חוזים חגיגיים.

י. רוקח:

אני מציע שהחוקים יוטבע על מכרזים מטעם העיריה. כן לא יהיה זה מכוונד אם על חוזים תגשימים מטעם העיריה לא יופיע חותם. לפי החוק העותומני לכל אגודה עותומנית יש חותמת.

ע. דגני:

ידוע לי כי בכפולים ובמושבים רבים מודיעים כי חתימת פלוני בצירוף החותמת מחייבים את הכפרד. לכן אני מצטרף לדעת חה"כ רוקח.

ר. הקטיין:

אמנם נכון שהותמת היא יותר אימפוזנטית מחתימה. אבל אם החוק יבטל את חובת החותמת, גם חתימה בכתב ידו של החותם תחייב את המוסד שבשמו הוא חתם.

ח. צדוק:

בסעיף 95, במקום בו מדובר על חתימה בשם העיריה, אני מציע להוסיף: בצד חותמת העיריה.

מר גלאם:

לפני סעיף 95 במקום המלים "חותמת העיריה" יבואו המלים "חתימה בשם העיריה".

ה ח ל ט ה

לפני סעיף 95, במקום המלים "חותמת העיריה" יבואו המלים "חתימה בשם העיריה".

בסעיף 95(1), בכל מקום אחרי המלים "חתמו עליהם בשם העיריה" יבואו המלים "בצד חותמת העיריה".

ר. הקטיין:

נראה לי שאי-אפשר להסתפק רק בחתימתם של ראש העיר וגזבריה. צריכה להיות גם חתימה של חבר מועצה.

י. רוקח:

גם אני הושב שיש להשאיר חבר מועצה כאחד החותמים

בסטרות.

י. שופמן:

אני מציע למחוק את סעיף 95א.

ה ח ל ט ה

סעיף 95א. - ג מ ה ק

היו"ר י. ריפתין:

אני סבור שעל חוזה בשם העיריה יכול לחתום לאו הגזבר או ראש העיריה, אלא כל מי שהמועצה

חסמיכו לכך.

מר רוטנברג:

חברי הוועדה רוצים לשנות את הסעיף שבגללו הוצע הצעת החוק. איך אפשרות להמשיך אף יום נוסף מבלי שסעיף זה יכנס לתקפו. לא יתכן שבגזבר העיריה לא יוכל לחתום על חוזה או על כתב החתיבות ואילו ראש העיריה וחבר מועצה יוכלו להוציא כספים מקופ העיריה ללא ידיעת ההנהלה. סעיף זה הברחי ואי-אפשר ללעדיו. לו ידענו שסביב הצעה זו יתפתח ויכוח מעין זה, היינו מגישים רק סעיף זה בתור חוק נ

י. שופמן:

אני חושב שהצדק עם נציגי משרד הפנים. כיום לא ברור מי רשאי לחתום בשם העיריה, ולכן נוצר באילת המצב הקיים. החוק צריך לקבוע מי אחראי לחתום בשם העיריה. אני חוש שבכוונת משרד הפנים להנהיג רישום של האחראים לחתום בשם העיריות. אני סבור שסעיף זה צריך להשאר ללא שינוי.

היו"ר י. ריפתין:

אני מסכים שבסעיף זה תהיה דעת רוב ודעת מיעוט. אבל אינני מוכן לוותר על הצעה.

י. רוקח:

אני מסכים שנוסף לראש העיריה וגזבר יחתום גם חבר מועצה.

מר רוטנברג:

במקרה כזה שוב לא ידעו מי מחברי המועצה מוסמך לחתום.

ר. הקטיין:

אני גם בעד חובת חתימה על ידי חבר מועצה. אבל אני רוצה למנוע חתימה מראש.

ח. צדוק:

כל החידוש שבסעיף זה הוא כי להבא יצטרכו לחתום על החתיבות בשם העיריה רק ראש העיריה והגזבר. אם הוועדה מאוחדת לגבי סעיף זה - נשאיר אותו, ולא - הוא יימחק.

אני מבקש לזכור את העניין להצבעה. אם הצעתנו
תימול, שר המס הכנסה יתיר את הכנסת בחור

מר רוטנברג:
הסתייגות שלו.

יש שלוש הצעות: א) הצעת הממשלה; ב) הצעה
להוסיף כחוק גם חבר מועצה; ג) הצעת האומרת
כי המועצה יכולה להחליט שבמקום ראש העירייה ינתון אחד מסגניו.

היו"ר י. ריפתיין:

ה ח ל ט ה

- בעד הצעה הממשלה - 3 קולות
- בעד הצעה להוסיף חבר מועצה - 3 קולות

הסתייגות ליו"ר הוועדה.

בסעיף זה יוצעו לתליאת הכנסת שתי גירסאות,
והסתייגות שלי.

היו"ר י. ריפתיין:

אני מערער על הסתייגות היו"ר. הבסיס לתחילת
הדיונים בוועדה המשנה היה שהצעת החוק תתקבל
אני עומד על כך שהמלך זה לא יופר.

ה. צדוק:

אני מוכן לוותר על סעיף זה אם הדעות אינן
מאוחדות בו, אבל אינני יכול לוותר על קונצפציה
שלי.

היו"ר י. ריפתיין:

סעיף 4

הסעיף, בהצעת הממשלה, אומר.

סעיף 5

סעיף 5 - גמל

סעיף 6

יש הצעה שהחוק יבא לתוקפו ב-1.10.59.

מר רוטנברג:

ה ח ל ט ה

החוק יכנס לתוקפו ביום 1.10.59.

הצעת החוק תוגש לקריאה שניה ושלישית על-ידי
חה"כ צדוק.

היו"ר י. ריפתיין:

הישיבה נבעלה בשעה 13.15.